

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Dialektológia

Egyetemi tanév 2026–2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Nyelvtudományi és Néprajzi-Antropológiai Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Magyar nyelv és irodalom
1.7. Képzési forma	Nappali tagozatos képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Dialektológia			A tantárgy kódja	LLM5222
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Reszegi Katalin, vendégtanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Lázár Aliz egyetemi tanársegéd				
2.4. Tanulmányi év	III.	2.5. Félév	5	2.6. Értékelés	Kollokvium
2.7. Tantárgy rendszere	Választható			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					9
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					6
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					9
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórással				28	
3.8. A félév összórással				70	
3.9. Kreditszám				3	

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
---------------	--

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.2. kompetenciabeli

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, tábla, vetítő, laptop
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, tábla, vetítő, laptop

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP10	Ismeri a nyelvi normákat
CP21	Alkalmazza a nyelvtani és helyesírási szabályokat
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT3	Információforrásokat használ.
CT8	Képes az önreflexióra

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

CP2, CP3, CP9, CP12, CT1, CT3, CT5, CT6	A hallgató leírja az általános nyelvészet és irodalomelmélet alapvető fogalmaiból, és alkalmazza azokat a magyar nyelvre és/vagy irodalomra.	A hallgató alkalmaz a természetes nyelvek és az irodalom tanulmányozására jellemző módszertani és elméleti modelleket.
CP3, CP12, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.	A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban.
CP4, CP9, CP12, CT3, CT5, CT6, CT8	A hallgató az oktatás keretében és önálló tanulás útján elsajátítja a magyar nyelv hangtani, szókincsbeli és nyelvtani jellemzőit.	A hallgató fejleszti receptív (hallás utáni és olvasott szövegértés) és produktív (írás, beszéd) nyelvi készségeit.

7. Tárgy-specifikus kimeneti

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	
1.	A magyar nyelvjárási rendszerek, a nyelvjárási nyelvhasználat ismerete, megértése;
2.	A nyelvjárástani alapfogalmak, a nyelvjárási egységek és osztályozási elveik ismerete, megértése;
3.	A nyelvjárási jelenségek rendszertani és strukturális szempontú kategorizációjának, a kategóriák viszonyító leírásának ismerete, megértése.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)	
1.	A magyar nyelvjárási jelenségek elemzése a dialektológia kulcsfogalmai segítségével.
2.	A nyelvjárástani szaknyelv használata.
3.	A magyar nyelvjárási jelenségek kritikai és interdiszciplináris értelmezése.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Nyelvek, nyelvváltozatok, idiolektusok, izoglosszák, izoglosszanyaláb	Előadás, magyarázat, megbeszélés.	
2. A dialektológia helye a nyelvészeti leírásban, a magyar egyezményes hangjelölés		
3. Nyelvjárási hangtan és alaktan		
4. Nyelvjárási lexikológia		
5. A nyelvföldrajz elmélete és gyakorlata, története		
6. Nyelvjárás, sztenderd, attitűd, iskola		
7. Összegzés és kitekintés		
Könyvészet Benkő Loránd 1957. A nyelvjárások mibenléte. A nyelvjárási jelenségek mibenléte. In: Benkő Loránd 1957. <i>Magyar nyelvjárástörténet</i> . Budapest, Tankönyvkiadó. 5–11.		

Kiss Jenő szerk., *Magyar dialektológia*. Budapest, Osiris Kiadó. 72–81.
Kiss Jenő 2017. A nyelvjárások. In: Tolcsvai Nagy Gábor szerk., *A magyar nyelv jelene és jövője*. Budapest, Gondolat Kiadó. 199–221.
Cs. Nagy Lajos – N. Császi Ildikó 2015. Magyar nyelvjárások. Budapest, Tinta Kiadó.
Sándor Klára 2014. A nyelvjárások. In: Sándor Klára, *Határtalan nyelv*. Budapest, SZAK Kiadó. 50–57.
Sándor Klára 2016. Nyelvek és nyelvváltozatok. In: Sándor Klára, *Nyelv és társadalom*. Budapest, Krónika Nova Kiadó. 43–64.

8.2 Szeminárium/ Labor (Dialektológia)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Főszakosokkal együtt		
1. szeminárium: Bevezetés, fogalomtisztázás: nyelvváltozatok és nyelvjárások	Kiselőadás, megbeszélés, gyakorlatok, vita.	
2. szeminárium: A dialektológia fő kutatási területei: szókészlet (tájszótárak)		
3. szeminárium: A dialektológia fő kutatási területei: nyelvföldrajz (nyelvjárás atlaszok)		
4. szeminárium: A dialektológia fő kutatási területei: alkalmazott dialektológia (anyanyelvoktatás)		
5. szeminárium: Csoportos projektek bemutatása 1.		
6. szeminárium: Csoportos projektek bemutatása 2.		
7. szeminárium: Csoportos projektek bemutatása 3.		
Mellékszakosoknak		
1–3. Olvasószeminárium: adatgyűjtés	Kiselőadás, megbeszélés, kutatómunka	
4. A Geolingvisztikai Műhely munkássága / Egy interjú készítése		
5–7. Egy nyelvjárás jelenség vizsgálatához szükséges adatgyűjtés megtervezése / Az interjú elemzése, adatgyűjtési tapasztalatok		
Könyvészet A Geolingvisztikai Műhely honlapja: https://geolingua.elte.hu/ . Cs. NAGY LAJOS–N. CSÁSZI ILDIKÓ 2015. <i>Magyar nyelvjárások</i> . Tinta Kiadó, Budapest. 135–149. KISS JENŐ (szerk.): <i>Magyar dialektológia</i> . Osiris Kiadó, Budapest. 157–174. LŐRINCZE LAJOS 1975. Az anyaggyűjtés. In: DEME LÁSZLÓ–IMRE SAMU (szerk.): <i>A magyar nyelvjárások atlaszának elméleti-módszertani kérdései</i> . 182–203.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ³	9.2 Értékelési módszerek ⁴	9.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	---	---------------------------------------	----------------------------

³ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁴ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

9.4 Előadás	A dialektológiai ismeretek logikus rendszere Az elméleti és gyakorlati ismeretek pontossága, adekvát alkalmazása A terminológia ismerete Kritikai attitűd.	Írásbeli vizsga	
9.5 Szeminárium/ Labor	L. részletesen a projekt leírásában.	Projekt és kutatómunka	
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Dialektológia: A tanulmányi eredmények értékelése 10 (tíz) és 1 (egyes) közötti egész érdemjegyekkel történik. Az 5 (ötös) érdemjegy igazolja a minimális tantárgyi kompetenciák megszerzését, a vizsgán való átmenést.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁵

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

2026.10.05.

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

⁵ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.